Unitat 8 · Sector públic i política fiscal

Resum · Llibre de l'alumnat, pàgs. 121–136

L'**estat del benestar** es finança amb **impostos** i **cotitzacions**, i el sistema de pensions de **repartiment** depèn del nombre de cotitzants per pensionista; l'envelliment el tensa. La **política fiscal** recapta, redistribueix i estabilitza: els impostos poden ser **directes o indirectes** i **progressius, proporcionals o regressius**, i la Constitució en demana el criteri de la capacitat econòmica i la progressivitat. L'**economia submergida** redueix la recaptació, i l'**efecte multiplicador** indica quant varia la renda per cada variació de despesa, segons el context i els supòsits. El **dèficit** és la despesa que supera els ingressos i el **deute públic** és l'estoc pendent, que els dèficits fan créixer; té un **cost d'oportunitat**, perquè els interessos no es poden gastar en altres serveis. El **pressupost** fixa prioritats, i cal **avaluar-lo** i que sigui **transparent**; els **pressupostos participatius** n'amplien el debat. La Generalitat i els ajuntaments tenen autonomia financera, amb tributs propis, cedits i transferències. Per llegir un pressupost cal mirar els ingressos, la despesa i el saldo, i comparar-ne les partides amb les de l'any anterior. Cap xifra sola no diu si una política és justa: cal saber qui paga, qui rep i què es deixa de fer.

Benestar

- Serveis i prestacions
- Cotitzacions i impostos
- Pensions de repartiment

Impostos

- Directes i indirectes
- Progressius, proporcionals i regressius
- Economia submergida
- Multiplicador

Dèficit

- Saldo i deute públic
- Cost d'oportunitat

Despesa

- Pressupost i programes
- Avaluació i transparència

Territori

- Estat, Generalitat i ajuntaments
- Autonomia financera

ON S'EXPLICA AL LLIBRE

- **8.1** Benestar · 123–124
- **8.2** Impostos · 125–126
- **8.3** Dèficit · 127–128
- **8.4** Despesa · 128–129
- **8.5** Territori · 129–130

Material complementari del llibre de l'alumnat. Les persones, empreses i situacions dels casos són fictícies, tret que s'indiqui una altra cosa.